

UOLEVI LEHTINEN

Kauppätieteellinen jatkokoulutusyhteistyö ja sen kehittäminen*

Historian havinoita

Kauppätieteellisen jatkokoulutuksen kehittämis- ja toteuttamistoimet olivat suhteellisen vähäisiä ja tulokset sen mukaisia aina 1970-luvulle saakka. ”Perimätiedon” mukaan vasta 1970-luvulla valmistuneiden tohtorien kokonaismäärä ylitti 20 tohtorin rajapyykin. Virallisia KOTA-tilastoja alettiin laatia vuodesta 1981. Vuosina 1981–1990 valmistui 80 tohtorintutkintoa ja vuosina 1991–2000 valmistui jo 320 tutkintoa. Vuosina 2001–2005 suoritettiin 365 tutkintoa, joista vuonna 2005 tähän asti vuositasolla ennätyselliset 89 tutkintoa. On erittäin todennäköistä, että 900 tohtorin kokonaismäärä ylitetään kaudella 2001–2010. Tämän valtavan lisäyksen tuomat paineet antavat varsin perustellut syyt tarkastella kauppätieteellistä jatkokoulutusta yleensä ja sen kehittämistä ja rahoitusta erityisesti.

Alan organisoidun jatkokoulutusyhteistyötoiminnan suunnittelun voidaan sanoa alkaneen vasta 1980-luvulla. Vuonna 1980 perustettiin kauppätieteellisen alan jatkokoulutusyhteistyötoimikunta. Sen tehtävänä oli organisoida tohtoritasoista kauppätieteellistä koulutusta ja ohjausta Suomessa. Toimikunnassa, joka oli ja on edelleen kaikkien suomalaisten kauppätieteellisten yksiköiden yhteiselin ja joka toimii samalla KATAJAn ”johtokuntana”, oli edustaja kustakin kauppätieteellisestä yksiköstä. Alusta alkaen olin itsekin toimikunnan jäsenenä.

Toimikunta organisoiki aluksi eräitä yleiskursseja, tutoriaaleja ja metodikursseja. Merkittävintä lienee se, että toimikunta alkoi kohentaa kauppätieteilijöiden kvalitatiivisten menetelmien heiveröistä osaamista.

Vuonna 1988 laadin suunnitelman kokonaisvaltaiseksi Kauppätieteellisen alan jatko-

* Kirjoittaja haluaa kiittää saamistaan arvokkaista kommentista kauppätieteellisen alan jatkokoulutusyhteistyötoimikunnan puheenjohtaja Kristian Mölleriä, KATAJAn johtajaa Maj-Britt Hedvalliä sekä professoreita Maria Holmlund-Rytköstä ja Tuula Mittilää unohtamatta lukuisia kumppaneitaan siinä monipuolisessa ja edelleen jatkuvassa jatkokoulutusyhteistyössä, missä useimmat esitetyistä näkemyksistä ovat syntyneet. Artikkelin julkaistaan laajemmassa muodossa professori Helena Mäkisen juhlapöytäkirjassa myöhemmin tänä keväänä.

UOLEVI LEHTINEN, Professori (emeritus)

• e-mail: uolevi.lehtinen@uta.fi

DISCUSSION

koulutusohjelmaksi, jonka perään laitoin sulkuihin KATAJA. Toin suunnitelman yhteistyötoimikuntaan ja ehdotin, että toimikunta perustaisi ohjelman. Esitystä sinänsä pidettiin toimikunnassa vähintäänkin oikeansuuntaisena, mutta tästä huolimatta esitys jäi pöydälle. En vieläkään osaa arvioida, oliko toimikunnan enemmistön varovaisuuden perusteena viisas harkinta vai luovan hulluuden pelko. Kun minut valittiin toimikunnan puheenjohtajaksi vuonna 1992, toin suunnitelman ensimmäiseen johtamaani toimikunnan kokoukseen, jossa se hyväksyttiin yksimielisesti.

Suunnitelman toimeenpano ei ollut aivan helppoa sen hyväksymisen jälkeenkään, koska sen toteuttamisesta aiheutui kustannuksia kaikille osallistuville yksiköille. Niiden johto halusi – ja sai – lisäselvennyksiä ja oli aluksi varsin varovainen, jopa empivä suhtautumisessaan ohjelmaan.

KATAJAn perustajajäseniksi tulivat kuitenkin kolme varsinaista kauppakorkeakoulua (Helsingin kauppakorkeakoulu, Svenska handelshögskolan ja Turun kauppakorkeakoulu) sekä neljä monitieteistä yliopistoa (Jyväskylän yliopisto, Tampereen yliopisto, Vaasan yliopisto ja Åbo Akademi). Toiminnan vakiinnuttua KATAJAan ovat hakeutuneet jäseniksi myös Lappeenrannan tekninen yliopisto, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto, Kuopion yliopisto, Helsingin yliopisto ja Joensuun yliopisto. Kauppatieteellisen alan jatkokoulutusyhteistyötoimikunta johtaa ja valvoo KATAJAn toimintaa edelleen.

Jatkokoulutusyhteistyötoimikunta päätti vuonna 1994 vahvistaa puheenjohtajan ja osapäivätoimisen koordinaattorin KTK Mervi Sirenin muodostamaa ydintiimiä osapäiväisellä johtajalla, johon tehtävään valittiin professori Kristian Möller Helsingin kauppakorkeakoulusta. Hän oli tullut toimikunnan jäseneksi 1992.

Luopuessani keväällä 1996 Tampereen yliopiston rehtorin tehtävien vuoksi yhteistyötoimikunnan puheenjohtajuudesta valittiin toimikunnan puheenjohtajaksi Möller ja samalla KATAJAn uudeksi johtajaksi ED Maj-Britt Hedvall Hanckenista. Tämä tiimi, johon on kuulunut lisäksi pitkään koordinaattorina toiminut Maria Joutsenvirta, on vastannut KATAJAn toiminnan kehittämisestä nykyiseen mittaansa.

Tutkijakouluasiassa edettiin suhteellisen ripeästi. Huhtikuussa 1994 järjestimme yhdessä professori Christian Grönroosin kanssa teemaryhmätapaamisen palvelujen ja suhdejohtamisen jatko-opiskelijoille. Seminaarin jälkeen keskustelimme vaikutelmistamme yhteistyön jatkamisen kannalta ja päätimme samalla yhdessä perustaa alan jatko-opiskelu- ja tutkimuskeskukseen eli Finnish Center for Service and Relationship Managementin. Kun opetusministeriö ja Suomen Akatemia päättivät parin kuukauden kuluttua ryhtyä tukemaan tutkijakoulujärjestelmän luomista, totesimme jo saaneemme pään auki, joten KATAJA oli siirtynyt tutkijakouluaikaan etuajassa. Perustamamme tutkijakoulu saikin heti ensimmäisessä jaossa 5 jatkokoulutuspaikkaa kuten myös rahoituksen tutkijakoulukin. Jo kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana tutkijakoulun opetus- ja ohjaustapahtumissa oli ehtinyt vieraila yli puolet maailman johtavista palvelujen ja suhdemarkkinoinnin tutkijoista.

KATAJAn tutkijakoulutuspaikkojen määrä on noussut ensimmäisen haun 10 paikasta nykyiseen 32 paikkaan, mitä voidaan kuitenkin pitää pienenä paikkamääränä KATAJAlle. Etenkin tutkijakoulujärjestelmän alkuvaiheessa Akatemian edustajat suhtautuivat KATAJAn hakeuksiin nihkeästi varsinkin, jos otetaan huomioon tutkimusalueen tärkeys ja tohtoriopiskelijoiden määrä. Eräässä keskustelussa Akatemian

yhteiskuntatieteellisen toimikunnan edustaja totesi asian väittämällä, että ”kyllähän te tukea liike-elämältä saatte kunhan edes vähän vaivaututte”. Tosiasiassa KATAJAn toimijat olivat aika tavalla ”vaivautuneet” liike-elämänkin suuntaan, mutta varsinkin tuolloin vallinneen laman aikana liike-elämän rahahanat olivat tiukasti kiinni. Sekä Akatemian että yritysten suhtautuminen on muuttunut paljon positiivisemmaksi viime vuosina, mihin on vaikuttanut KATAJAn menestyksen ja tiedottamisen lisäksi Kauppateieteellisen yhdistyksen vetämä liiketoimintaosamiskeskustelu.

KATAJAn tutkijakouluissa on tällä hetkellä noin 250 huolella valittua opiskelijaa. Tutkijakoulujen ulkopuolelle on jäänyt melkoinen joukko tohtoriopiskelijoita. KATAJAn 32 tutkijakoulutuspaikan suhde 250 tohtorikoululaiseen on paljon pienempi kuin opetusministeriön kaikkiaan rahoittaman noin 1500 tutkijakoulutuspaikan suhde maamme noin 3500 tutkijakoululaiseen.

Kautena 1990–94, jolloin KATAJAn tutkijakoulut vasta aloittelivat tai suunnittelivat toimintaansa, alalta valmistui vain 18 tohtorin tutkintoa vuodessa. Trendin suunta on sen jälkeen ollut selvästi nouseva. Vuosina 2001–05 valmistui keskimäärin keskimäärin 73 tutkintoa vuodessa. Näin ollen KATAJAn koulutus- ja ohjausvaikutuksen voi arvioida näkyvän alan tuloksissa erittäin selvästi, vaikka sen täsmällistä vaikutusta määrään ja laatuun on mahdoton selvittää. Ilmeisiä merkkejä laadun heikkenemisestä määrän suuresti lisääntytyä ei tietääkseni ole näkyvissä.

Yhteistyötoimikunnan ja KATAJA-ohjelman nykyiset vetäjät Kristian Möller ja Maj-Britt Hedvall kirjoittivat äskettäin seuraavasti: ”KATAJA on kriittisestikin arvioiden menestynyt erinomaisesti. KATAJA on onnistunut kohotta-

maan alan tohtoritutkintojen määrää huomasti, nostamaan tutkijakoulutuksen tasoa, suunnitelmallistamaan ja tehostamaan opiskeluprosessia ja siten alentamaan opiskelijoiden väittelyikää, lisäämään opiskelijoiden työelämävalmiuksia sekä kehittämään järjestelmällisesti alan kansainvälistä jatkokoulutusyhteistyötä. Näistä saavutuksista KATAJA palkittiin jo vuonna 1994 opetuksen huippuyksikköasemalla” (Hedvall-Möller 2006).

Varsin ilmeisistä syistä Hedvall ja Möller ovatkin luonnehtineet ohjelmaa ”suomalaisen tohtorikoulutuksen menestystarinana” (Hedvall-Möller 2006). Samantapaisia kommentteja ovat esittäneet myös monet alan ulkopuoliset henkilöt. Näinkään hienon menestyksen laakeureille ei ole kuitenkaan syytä pysähtyä lepäämään.

Tulevaisuuden kehittämishaasteita ja -toimia

Kertaan osin kehittämisasiota ja -näkökulmia, jotka olen esittänyt jo runsaat kymmenen vuotta sitten KATAJAA perustettaessa. Käytiin silloin kaikesti radikaalein keskustelu esim. yhteistyön luonteesta ja ennen muuta KATAJAn olemassaolon oikeutuksesta. Uskon kuitenkin voivani liittää ohien monia uudenlaisiakin teemoja.

Hedvall ja Möller totesivat, että ”selkein ja tavallaan helpoin haaste on vastata noin 120 vuotuisen kauppateieteiden tohtorin tarpeeseen” (Hedvall-Möller 2006). Tämän saavuttaminen laatua nostaen, mikä on tavoiteltavaa, onkin jo vaikeampaa.

Kauppateieteellisen jatkokoulutuksen olisi kyettävä luomaan ja ylläpitämään laadullisesti sen tasoista ohjelmaa, että se pystyisi kilpailemaan ulkomaisten laatuylipistojen kanssa niin jatko-opiskelijoista kuin kilpaillusta rahoituses-

DISCUSSION

takin. Nykyisen perusrahoituksen pohjalta tähän on heikot mahdollisuudet, ellei huippututkimusta keskitetä vahvimpiin yksiköihin ja niidenkin osalta vahvuusalueisiin. Viimeksi mainitulle ei liene kovin vankkaa tilausta. Sen sijaan yksikään kauppatieteellinen yksikkö ei voi välttää selkeää ja ainakin pienimpien yksiköiden osalta tiukkaakin tutkimusprofiloitumista vahvuuksien suuntaan, mikäli se aikoo välttää tutkimuksellisen ja opetuksellisenkin laadun kuihtumisen.

Tutkijakoulutuspaikkoja ja ennen muuta laadukkaita, kansainvälisen tason saavuttaneita ja sen tuntevia ohjaajia pitäisi saada lisää. Tämäkin edellyttää taloudellisten resurssien lisääntymistä ja olemassa olevien resurssien rohkeita käyttöpäätöksiä. Olen sekä yksin että yhdessä Eero Kasasen kanssa kirjoittanut ja puhunut monessa yhteydessä niin kauppatieteellisen tutkimuksen erityisasemasta kuin sen edellyttämästä rahoituksesta (esim. Lehtinen 2000, Lehtinen 2002, Lehtinen-Kasanen 2003 ja Kasanen-Lehtinen 2006). En kertaakaan näkemystäni tässä. Toiveita rahoitusasiassakin herättää Liiketoimintaosaamisen Foorumin toiminta liiketoimintaosaamisen strategian kehittämiseksi, mutta työn lopputulokset jäävät nähtäväksi.

Jos väitöskirjojen keskimääräinen laatu ei ainakaan laske, kasvava valmistuvien kauppatieteiden tohtorien määrä ei ole päätöksentekijöille toistaiseksi huolenaihe. Korkeatasoista liiketoimintaosaamista ja -osaajia tarvitaan maassamme tuntuvasti lisää niin tutkimuksen, opetuksen kuin käytännön tehtävissäkin. Tutkimusten mukaan suomalaisten tuotteiden menestymisen suurimpia esteitä ovat tällä hetkellä liiketaloudellisen ja erityisesti kaupallisen osaamisen puutteet, eivät teknologisen osaamisen puutteet.

Jatkokoulutuksen perusorganisoinnissa jatkokoulutusyhteistyötoimikunnaksi, KATAJA-

ohjelmaksi ja sen tutkijakouluiksi en näe erityistä moittimista. Samoin koulutuksen alkuperäiset rakenneratkaisut ovat kestäneet hyvin ajassa, vaikka koulutustarpeiden muutos onkin tuonut muutoksia koulutustarjontaan.

Sen sijaan jotkut tutkijakouluista ovat perusalueeltaan konventionaalisia, vaikka ohjelmaan kuuluvatkin selkeästi monitieteiset ja vahvuusaluelähtöiset kansainvälisen liiketoiminnan koulu, palvelu- ja suhdemarkkinoinnin koulu ja rahoituksen koulu. Kaikki koulut ovat toki (onneksi!) hyväksyneet piiriinsä monitieteisiä ja raja-alueilla olevia aiheita tutkivia jatko-opiskelijoita.

Voisi kuitenkin olla aika harkita aidosti tutkijakoulujakoa huomioon ottaen eri yliopistojen uusimmat tutkimusstrategiset painotukset. Esimerkiksi tällaisesta painopistealueesta sopinee Helsingin kauppa- ja korkeakoulun tietotalouden painoalue tai – ehkä paremminkin – sen liiketoiminnan teknologian osaamiskeskittymä. Jo KATAJAn alkuvaiheissa pohdittiin yrittäjyyden koulun tarpeellisuutta. Entä pitäisikö nykyisin olla verkottumisen koulu? Vielä ei taida aika olla kypsä ongelmalähtöisen ja monitieteisen liiketoimintaosaamisen koulun perustamiselle? Tällaisen haasteenhan laaja liiketoimintaosaamiskeskustelu on eittämättä jatkokoulutukselle tuottanut, koska keskustelussa on korostunut vahvasti tieteellisen tason lisäksi myös ongelmalähtöisyys ja kattavuus, joka voidaan ymmärtää käytännön relevanssiksi.

Tieteellisen tasokkuuden ja käytännöllisen relevanssin yhteinen tärkeys on alettu yhä paremmin ymmärtää yliopistoissamme. Tällainen yhteispyrkimys edellyttää usein laaja-alaisia tutkimusohjelmia, jotka on jaoteltu useiden tohtoreiden ja tohtoriopiskelijoiden suoritettaviksi, mikä merkitsee verkottumista tutkimusryhmätoiminnasta alkaen. Se edellyttää myös yritys- ja yhteisk-

sien kehittämistä, jota yliopistot ja Kauppatieteellinen yhdistys ovat viime vuosina pyrkinet edistämään. Samalla yrityksiltä edellytetään vastaantuloa erityisesti vahvan sitoutumisen ja rahoituksen osalta. Kaikki nämä asiat on otettava huomioon jatkokoulutuksen suunnittelussa, valinnoissa ja tiedottamisessa.

Luovan jatkokoulutusyhteisön olisi suotavaa yhdistää kansallisen osaamisen huippualueet kansainvälisen tiedeyhteisön alan huippututkimukseen. Ts. tutkijakoulun luovuutta rikastuttaisi koulun verkottuminen kansainvälisten osaajien kanssa. Vaikka tässä suhteessa on KATAJAn ja sen tutkijakoulujen puolesta oltu varsin ahkeria, parantamisen varaa on kaikilla tutkijakouluilla ja koko ohjelmallakin mm. kursisitoiminnan osalta. Toisilla toki enemmän kuin toisilla. Suomen Akatemian ja opetusministeriön tarjoamia kansainvälistymismahdollisuuksia tulisi hyödyntää täysimittaisesti.

Nykyään tutkijakouluilla on sentään 4.000 euron vuotuinen määräraha käytettävään ns. teho-ohjaukseen. Määrärahalla voidaan esim. kutsua erikoisohjaajia kommentoimaan käsikirjoituksia tai lähettää väitöskirjan tekijä ulkomaille hyväntasoiseen ohjaukseen. Määrärahan vaikutus riippuu paljolti sen kohdentamisen taitavuudesta.

Niinpä olisi saatava aikaan tutkimusta ja eritoten sen luovuutta rikastuttavia tutkimusryhmiä. Ne voivat olla teemaryhmiä, monikansallisia työryhmiä, laajempia verkostoja ja kokonaisia tutkimusyhteisöjä. Päällekkäin verkottuminen ei useimmiten ole haitaksi. Sen sijaan on syytä välttää sellaista yliorganisointia, joka rikkoo luovuutta rikastuttavia rakenteita ja vähintäänkin tappaa luovan intohimon. Verkottumismahdollisuudet tulisi ottaa huomioon jo jatko-opiskelijoiden rekrytoinnissa, jonka aktiivisuutta voitaneen monessa suhteessa lisätä.

Useimmat verkottumisen muodot ja niiden tuloksena syntyneet ryhmät ja yhteisöt lisäävät jäsentensä parhaimmillaan olemisen tunnetta ja parhaimpiin suorituksiin pyrkimisen tarvetta, joiden on todettu lisäävän myös luovuutta. Verkostot auttavat jäseniään onnistumaan. Perisuomalaiseksi väitettyä kateuden kulttuuria ja siihen liittyvää mitätöimistä tulisi tutkijakouluissa pyrkiä vastustamaan kaikin keinoin erityisesti johtajan toimesta. Siinä kun ei kuitenkaan onnistuta koskaan liian hyvin.

Jo KATAJAn alkuvaiheista lähtien keskeisiin ohjausta koskeviin iskusanoihini ovat kuuluneet ohjauksen kansainvälistäminen ja vertaisohjaus. Mutta molempien niidenkin osalta on reilusti parantamisen varaa. Aiheissa ei pitäisi kaihtaa monitieteisyyttä eikä erityyppisiä rajaongelmia, koska siten voidaan löytää todella uusia aiheita ja näkökulmia.

Kehitin vuosina 1998–99 palvelu- ja suhdejohtamisen tutkijakoulun käyttöön laatukäsikirjan, jota on koulussa kohtuullisesti käytettykin. Koska olen yrittänyt julkisesti informoida asiasta, olen ollut hieman hämmästynyt, etteivät muut tutkijakoulut ole olleet kovinkaan kiinnostuneita laatukäsikirjasta. Toki KATAJAlla on tutkijakoulujen käsikirja sekä yleisohjeet, mutta ne tarvitsevat mielestäni tuekseen laatukäsikirjan muodostaakseen kattavan laatujärjestelmän. Vaikka käsikirja ei ole tarkoitettukaan kaikille sellaisenaan sopivaksi best practice -malliksi, uskon, että sitä kannattaisi vähintäänkin vilkaista. Itse olen käytettävissä, jos sparraajaa kaivataan.

Myönnän, etten tunne kaikkien tutkijakoulujen ja kauppatieteellisten yksikköjen ohjausjärjestelmiä. Siltä osin kuin niitä tunnen, ne poikkeavat sekä ohjausperiaatteiltaan että ohjaustasoltaan. Niinpä rohkenen esittää, että jatko-opiskelijoiden ohjausjärjestelmiä tulisi kehit-

DISCUSSION

tää kauttaaltaan huomioonottaen erityisesti ohjausjärjestelmän yleiset kriittiset kohdat ja kunkin opiskelijan yksilölliset vahvuudet ja heikkoudet.

Yleisesti ohjausjärjestelmän kriittisiä kohtia ovat ainakin seuraavat: aiheen valinta ja tavoitteen asettelu, kontribuutiomahdollisuuksien ennakointi, menetelmävalinnat, ohjaajien ja vertaisohjaajien etsiminen, valinta ja kannustaminen, lisäasiantuntijoiden ja tohtoritutkijoiden käyttö sekä esitarkastajien ja vastaväittäjien löytäminen. Muista kriittisistä kohdista olen pitänyt tärkeänä motivointia ja muita psyykkisiä ulottuvuuksia. Esimerkiksi olen pyrkinyt hyödyntämään väitöstilaisuutta edeltävää tapaamista tai soittoa, jossa olen henkilöstä riippuen kertonut väittelijälle näkemyksiäni onnistuneesta väitöstilaisuudesta, suhtautumisesta väitöstilaisuuteen, kysymys- ja vastausstrategiasta sekä myös rauhoittelemaan kiihtyneimpiä ohjattaviani. Tässä yhteydessä olen usein kertonut myös tutkijanuran tarjoamista mahdollisuuksista sopiville väittelijöille. Yleensäkin KATAJAn puitteissa voitaneen kiinnittää entistä enemmän ja systemaattisemmin huomiota tutkijan urasta informoimiseen, jopa sen henkilökohtaiseen suunnitteluun.

Koko ohjausprosessin ajan on otettava huomioon jatko-opiskelijoiden vahvuudet ja heikkoudet sekä kansainvälinen verkottuminen (kansainvälisten ohjaajien hyödyntäminen, konferenssiosallistumiseen kannustaminen, aikakauskirjoihin kirjoittamiseen tähtääminen). Eri-tyishuomiota ansaitsevat monografia/artikkeliväitöskirja -valinta ja tarvittavien menetelmien riittävä hallinta.

Menetelmien suhteen olen huolissani siitä, että kvalitatiiviset menetelmät ovat tulleet kovin suosituiksi kvantitatiivisten menetelmien kustannuksella. Tämä on jo johtanut siihen, että

eräät nuorista professoreistamme eivät hallitse riittävästi kvantitatiivisia menetelmiä ohjataksien kelvollisesti niitä hyödyntäviä väitöskirjaintöitä. Olen kylläkin paitsi jälkiviisas myös hie-man sopimaton henkilö esittämään edellisen arvioinnin, koska juuri minä ehdotin 1980-luvulla kvalitatiivisten menetelmien kurssittamisen aloittamista kauppatieteellisen alan jatkokoulutusyhteistyötoimikunnan toimesta.

Eräs tapa lisätä yliopistojen ohjausvoimaa voisi olla vakinaisten ja määräaikaisten dosenttien/tutkijadosenttien virkojen perustaminen. Se vahvistaisi samalla myös yliopistojen tutkimusta, opetusta ja oikein hyödynnettyä esimerkiksi kansainvälistymispyrkimyksiä.

Alan tärkeyteen, jatkokoulutettavien suureen määrään ja KATAJAn kiistattomaan menestykseen verrattuna KATAJAlla on siis vieläkin hämmästyttävän vähän Akatemian/opetusministeriön rahoittamia tutkijakoulutuspaikkoja, kuten edellä on todettu. Niin KATAJA, alan johtohenkilöt kuin Kauppatieteellinen yhdistyskin ovat ponnistelleet paikkojen lisäämiseksi. Ymmärtämystä ja lupausiakin on saatu, mutta ne eivät näytä muuttuvan konkreettisiksi paikoiksi. Ainakin opetusministeriön ja Akatemian yhteiskunnan ja kulttuurin tutkimuksen toimikunnan informointia pitäisi lisätä. Ja kaikesta päättäen tehdä paljon muutakin.

Koska kauppatieteiden tilanne ja kilpailutilanne on muuttunut, tohtorien määrä on kasvanut valtavasti ja kotimaisten ohjausprofessorien määrä uhkaa laskea, tarvittaisiin **Kauppatieteellisen jatkokoulutuksen kehittämis- ja rahoitusohjelma**, jonka toteuttamiseen sitoutuisivat yliopistot, valtiovallan edustajat ml. julkiset rahoittajaorganisaatiot sekä yritykset ja vastaavat organisaatiot. Ohjelman avulla pyrittäisiin varmentamaan tutkimuksellisen laadun ja käytännöllisen relevanssin sopiva ja riittävä huo-

mioon ottaminen väitöskirjatöissä, olemassa olevien rahoituslähteiden ja lisärahoitusmahdollisuuksien täysimittainen käyttö, kansainvälisen verkottumisen määrätietoinen lisääminen sekä ajopuiksi joutumisen välttäminen yhä vuolaammaksi käyvässä jatkokoulutuksen virrassa.

Olisi hyvin suotavaa, että opetusministeriö, Suomen Akatemia ja/tai Kauppateellisen alan jatkokoulutustoimikunta perustaisivat kehittämis- ja rahoitusryhmän ohjelmaa valmistelemaan. Ryhmässä olisi hyvä olla paitsi edellä mainittujen organisaatioiden myös muiden rahoitusorganisaatioiden, yliopistojen, yritysten ja muiden vastaavien organisaatioiden sekä jatko-opiskelijoiden edustus. Tällainen ryhmä pystyisi taatusti luomaan koko joukon toimeenpano-

kelpoisia ehdotuksia, jotka ovat kansallisesti tärkeitä kauppateellisen tutkimuksen, maamme kilpailukyvyyn ja hyvinvointiyhteiskunnan kannalta. ■

Lähteet

HEDVALL, MAJ-BRITT ja MÖLLER, KRISTIAN, Liiketoimintaosaaminen ja tohtorikoulutus. Kirjassa Lehtinen, Uolevi ja Mittilä, Tuula (toim.), Liiketoimintaosaaminen kilpailukykyssä keskiössä. Jyväskylä 2006

KASANEN, EERO ja LEHTINEN, UOLEVI, Liiketoimintaosaamisen erikoisasema osaamistaloudessamme. Kauppalehti 21.11.2006

LEHTINEN, UOLEVI, Kauppateet sivuraiteella. Helsingin Sanomat 18.4.2000

LEHTINEN, UOLEVI, On aika panostaa liiketoimintaosaamiseen. Kauppalehti 20.2.2002

LEHTINEN, UOLEVI ja KASANEN, EERO, Liiketoimintaosaamiseen valtakunnallinen ohjelma. Kauppalehti 24.10.2003